

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

АНАЛИЗА ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА СТАНОВНИШТВА СРЕМСКОГ ОКРУГА ЗА 2014. ГОДИНУ

Завод за јавно здравље Сремска Митровица представља регионалну установу Сремског округа, а самим тим и за праћење и анализу здравственог стања становништва као и рада и организације здравствених служби у Сремском округу, а све у складу са Законом о здравственој заштити.

У припреми ове анализе коришћени су подаци сакупљени редовном здравствено статистичком евиденцијом у складу са Програмом статистичких истраживања у РС, као и показатељи популационих истраживања урађених од стране Завода за јавно здравље Сремска Митровица.

Анализа здравственог стања становништва Срема у 2014. години указује на то да су подаци слични са подацима других округа у Војводини, и да је здравствено стање детерминисано актуелним демографским, географским, културним и традицијским специфичностима, које различитим механизмима утичу на здравље становништва.

Још увек доминирају хронична незаразна обољења, имајући у виду недовољно развијену свест грађана о значају превенције истих обољења, за које су одговорни у већини случајева доприноси ризико фактори а који су резултат навика и понашања који утичу на здравље. Ти фактори су: пушење, неправилна исхрана, физичка неактивност, гојазност и др. Све то указује на сталну потребу мултисекторске сарадње унутар целог друштва, као и на сталној промоцији здравља, јер промоција здравља захтева координирану акцију свих заинтересованих: владе, здравственог и других социјалних и економских сектора, невладиних и добровољних организација, локалних власти, индустрије и мас медија. Здравствена заштита је оријентисана према пацијенту као и очувању и унапређењу здравља становништва, а брига за здравље је обавеза целокупне заједнице.

Промоција здравља, здравствено стање становништва као и све активности на његовом унапређењу, превазилазе здравствену заштиту у смислу да постају тема за ствараоце политике у свим секторима и на свим нивоима и на тај начин подстичу све одговорне чиниоце да буду свесни последица које њихове одлуке могу имати по здравље као и да прихвате одговорност за здравље. Анализа здравственог стања становништва представља један од најрелевантнијих аргумената за евалуацију ефикасне имплементације здравствене политике, али и дефинисаних стратешких опредељења у здравственом и другим секторима у заједници.

Демографски показатељи

Становништво се развија, и мења своја структурна обележја под утицајем бројних фактора, и као таква динамична појава се стално мења-креће. Природно кретање становништва подразумева промене у укупном броју становника као последица рађања (наталитет) и умирања (морталитет). Број рођених је позитивна, а број умрлих негативна компонента кретања становништва.

Један од основних показатеља демографске ситуације једне територије је **број становника**. Сремски округ је територија са 308.512 становника (процена 2013.године, демографија, Републички Завод за статистику).

Важан индикатор старосне структуре је и **зрелост становништва** која говори о процентуалном учешћу особа старих више од 65 година у укупној популацији и уколико је већа од 10%, становништво је врло старо (према критеријумима Уједињених нација). На територији Сремског округа, према овим критеријумима, становништво је изразито старо и учешће у укупној популацији, категорије старије од 65 година је 17%.

Наталитет или рађање представља број живорођене деце на једној одређеној територији у току календарске године. Стопа наталитета је ниска.

Општа стопа **морталитета** представља број умрлих на једној територији на 1000 становника и сматра се високом ако је њена вредност изнад 12‰.

За анализу природног кретања становништва користи се и **стопа природног прираштаја** и представља разлику између броја живорођених и умрлих у одређеном временском периоду на једној територији, изражену на 1000 становника. За 2013.годину, за Сремски округ износи – 5,3.

Према подацима Републичког Завода за статистику, 2013.година, очекивана дужина живота 2011-2013.године, за мушки пол је 71,9 година, а за женски пол је 77,2.

Табела бр. 1. Број порођаја према здравственој установи и месецима

У 2014. години, укупан број порођаја на територији Сремског округа, био је 1.522, од чега 1.507 у Општој болници Сремска Митровица, а 15 порођаја било је у ванболничком породилишту Дома здравља Рума. У табели бр.1 приказан је и број порођаја по месецима у току године.

Округ/ Назив установе	Укупн о	Ја н	Фе б	Ма р	Ап р	Мај	Јун	Ју л	Авг	Се п	Ок т	Но в	Де ц
Дом здравља Рума	15	5	5	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Општа болница Сремска Митровица	1507	140	104	100	115	81	165	133	137	149	130	119	134
Сремски округ	1522	145	109	101	119	81	165	133	137	149	130	119	134

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

На територији Сремског округа, у 2014. години, укупан број рођене деце је 1.542 Од тога је 15 рођених беба у дому здравља Рума, и то живорођених, мртворођених није било. У Општој болници Сремска Митровица, број живорођених беба је 1.520, а мртворођених је 7. Табела 2. приказује стање по месецима током целе године.

Табела бр. 2: Број рођене деце према здравственој установи и месецима

Округ/ Назив установе	Укупно	Јан	Феб	Мап	Апр	Мај	Јун	Јул	Авг	Сеп	Окт	Нов	Дец
Дом здравља Рума	15	5	5	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Живорођено	15	5	5	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Општа болница Сремска Митровица	1527	141	104	100	118	82	167	136	141	151	131	122	134
Живорођено	1520	141	103	100	117	82	166	136	140	149	130	122	134
Мртворођени	7	0	1	0	1	0	1	0	1	2	1	0	0
Сремски округ	1542	146	109	101	122	82	167	136	141	151	131	122	134

Укупан број породиља у 2014. години, на територији Срема је 1.522 (1.507 у Општој болници Сремска Митровица, а 15 у Дому здравља Рума), табела бр. 3.

Табела бр. 3: Број породиља према здравственој установи и старосним групама

Здравствена установа	Узраст							
	До 15	16-19	20-29	30-39	40-44	45-49	50+	Укупно
Дом здравља Рума	0	0	11	4	0	0	0	15
Општа болница Сремска Митровица	4	83	878	516	24	2	0	1507
Сремски округ	4	83	889	520	24	2	0	1522

Када се анализирају прекиди трудноће, њихов број је 362 у 2014.години, од чега је 303 у Општој болници Сремска Митровица, а 59 у Дому здравља Рума-ванболничко породилиште (табела број 4).

Табела бр. 4: Прекиди трудноће

Сремски округ 2014. година	Број прекида трудноће
Укупно	362
Општа болница Сремска Митровица	303
Дом здравља Рума	59

Морталитет (умирање) и **морбидитет** (обољевање) су негативни показатељи здравственог стања становништва, и веома су значајни приликом израде ове анализе.

МОРТАЛИТЕТ

Морталитет је негативна компонента природног кретања становништва. Стопа морталитета је важан показатељ здравственог стања становништва и представља резултат деловања биолошких, економских и здравствених фактора. Такође, кретање стопе морталитета, уз морбидитет, служи за оцену ефикасности здравствене заштите, као и здравствене и социјалне политике земље.

Водећи узроци смрти одраслог становништва у Сремском округу у 2014. години су:

- Болести система крвотока (I) – 51,4%
- Тумори (C)- 22,3%
- Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (R) - 4,85%
- Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (E) – 4,33%
- Болести система за дисање (J)- 3,70%
- Болести система за варење (K) – 3,07%
- Болести нервног система (G) - 2,63%
- Душевни поремећаји и поремећаји понашања (F) – 2,11%
- Други спољни узроци повређивања (X) – 1,95%

Најређи узроци смртности су:

- Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (S) - 0,03%
- Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (M)- 0,11%
- Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (T) -0,05%
- Болести коже и болести поткожног ткива (L) - 0,19%
- Болести изазване другим паразитима (B) - 0,14%
- Други спољашњи узроци повређивања (Y) - 0,27%
- Тумори и болести крвотворних органа и поремећаји имунитета (D) - 0,27%.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела бр. 5. / Структура морталитета у Сремском округу/ 2010. - 2014.

АНАЛИЗА МОРТАЛИТЕТА У СРЕМУ	2010.		2011.		2012.		2013.		2014.	
Узроци умирања (према групама болести)	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
Болести система крвотока (I)	2276	54,8%	2151	54,9%	2150	54,4%	2118	54,6%	1875	51,4%
тумори (C)	837	20,2%	775	20,0%	778	19,7%	833	21,5%	813	22,3%
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (R)	242	5,83%	139	3,50%	279	7,06%	168	4,33%	177	4,85%
Болести система за дисање (J)	153	3,68%	184	4,60%	163	4,12%	164	4,22%	135	3,70%
Болести система за варење (K)	102	2,46%	125	3,10%	121	3,06%	98	2,52%	112	3,07%
Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (S)	48	1,16%	59	1,40%	14	0,35%	1	0,03%	1	0,03%
Болести жлезда са унутрашњим лучењем (E)	168	4,05%	151	3,80%	114	2,88%	106	2,73%	158	4,33%
Болести нервног система (G)	51	1,23%	65	1,60%	83	2,10%	96	2,47%	96	2,63%
Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (T)	90	2,17%	81	2,0%	19	0,48%	3	0,08%	2	0,05%
Болести мокрајно- полног система (N)	43	1,04%	46	1,10%	49	1,24%	43	1,11%	51	1,40%
Други спољашњи узроци повређивања (X)	1	0,02%	1	0,02%	53	1,34%	82	2,11%	71	1,95%
Други спољашњи узроци повређивања (Y)	1	0,02%	2	0,05%	12	0,30%	12	0,31%	10	0,27%
Заразне болести и паразитарне болести (A)	8	0,19%	10	0,25%	8	0,20%	17	0,44%	7	0,19%
Тумори и болести крвотворних органа и поремећаји имунитета (D)	11	0,26%	13	0,33%	9	0,23%	18	0,46%	10	0,27%
Душевни поремећаји и поремећаји понашања (F)	102	2,46%	124	3,14%	57	1,44%	63	1,62%	77	2,11%
Други спољашњи узроци повређивања (W)	0	0%	0	0%	12	0,30%	15	0,39%	18	0,49%
Болести мишићно- коштаног система и везивног ткива (M)	4	0,10%	3	0,07%	1	0,03%	3	0,08%	4	0,11%
Болести коже и	6	0,14%	3	0,07%	4	0,10%	4	0,10%	7	0,19%

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509 Жиро рачун: 840-209667-75

болести поткожног ткива (L)										
Стања у порођајном периоду (P)	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Саобраћајни удеси (V)	0	0%	0	%	25	0,63%	34	0,88%	20	0,55%
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (Z)	0	%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Болести изазване другим паразитима (B)	5	0,12%	3	0,07%	1	0,03%	4	0,10%	5	0,14%
Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности (Q)	4	0,10%	4	0,10%	2	0,05%	0	0%	0	0%
укупно:	4152	100%	3938	100%	3954	100%	3882	100%	3649	100%

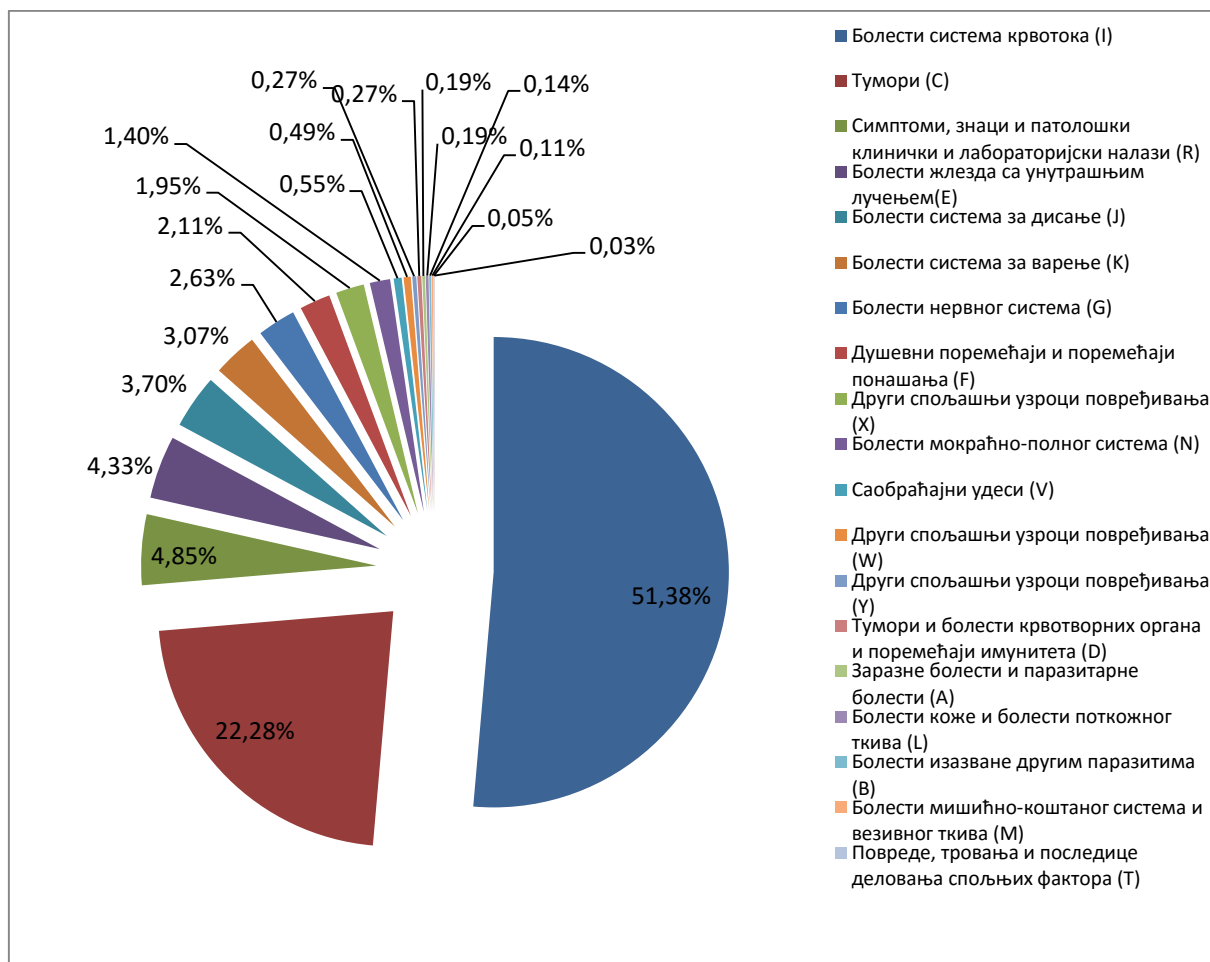
Анализирајући структуру морталитета уочава се да су водећи узроци смртности у 2014.години: Болести система крвотока са 51,4%, затим тумори са 22,3%, на трећем месту су група болести Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази са 4,85%, а на четвртом месту су болести система за дисање са 3,70%.

Уочава се да је проценат учешћа кардиоваскуларних болести у укупном морталитету, у 2014.тој години, смањен у односу на претходну 2013.годину, што указује на развој свести код становништва о могућностима и значају превенције ових болести. Такође се уочава и мањи проценат умирања становника у 2014.тој години од болести система за дисање. Нажалост % умрлих од тумора већи је у 2014.тој години.

Посматрајући табелу бр.5, може се уочити да су болести система крвотока/КВБ у протеклих пет година водећи узроци умирања становништва на територији Сремског округа.

Графикон бр. 1 : Структура морталитета у Сремском округу за 2014.годину

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела бр. 6 : Структура морталитета по дијагнозама

Најчешће болести по МКБ, на територији Сремског округа:

У 2014.години највећи број становника Сремског округа умро је од обољења срчаног мишића 12,2%, затим од хипертензије 10,3%, инфаркта мозга 8,3%, недовољне функције срца 5,8%, карцинома душника и плућа 5,5% и застоја срца 4,3%.

МКБ шифра	Број	Процент
I42	446	12,2%
I10	375	10,3%
I63	302	8,3%
I50	210	5,8%
C34	201	5,5%
I25	158	4,3%
R54	119	3,3%
I21	108	3,0%
E10	79	2,2%
J44	75	2,1%
E11	67	1,8%
C18	60	1,6%
C50	59	1,6%
X70	54	1,5%
C20	53	1,5%
остало	1.283	35,2%
Укупно	3649	100,0%

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела бр. 6.1: Најчешће болести као узроци смртности по полу у Сремском округу:

МКБ шифра	Пол мушко		женско		Тотал Број	Тотал Процент
	Број	Процент	Број	Процент		
I42	170	4,66%	276	7,56%	446	12,22%
I10	148	4,06%	227	6,22%	375	10,28%
I63	124	3,40%	178	4,88%	302	8,28%
I50	92	2,52%	118	3,23%	210	5,76%
C34	156	4,28%	45	1,23%	201	5,51%
I25	76	2,08%	82	2,25%	158	4,33%
R54	42	1,15%	77	2,11%	119	3,26%
I21	73	2,00%	35	0,96%	108	2,96%
E10	40	1,10%	39	1,07%	79	2,16%
J44	45	1,23%	30	0,82%	75	2,06%
E11	23	0,63%	44	1,21%	67	1,84%
C18	40	1,10%	20	0,55%	60	1,64%
C50	2	0,05%	57	1,56%	59	1,62%
X70	48	1,32%	6	0,16%	54	1,48%
C20	31	0,85%	22	0,60%	53	1,45%
Остало	699	19,16%	584	16,00%	1283	35,16%
Укупно	1809	49,58%	1840	50,42%	3649	100,00%

Структура морталитета по полу у Сремском округу говори да је женски пол доминантан код морталитета од обољења срчаног мишића, инфаркта мозга, хипертензије, а мушки пол је доминантан код тумора душника и плућа, дебелог црева и код инфаркта миокарда.

Табела бр. 6.2: Најчешће болести као узроци смртности у Сремском округу у 2014. години из групе кардиоваскуларних болести:

Водећи узроци смртности из групе КВБ у Сремском округу су: кардиомиопатија (23,8%), хипертензија (20,0%), инфаркт мозга (16,1%), недовољна функција срца (11,2%) и хронична исхемијска болест срца (8,43%).

МКБ шифра	Број	Процент
I42	446	23,79%
I10	375	20,00%
I63	302	16,11%
I50	210	11,20%
I25	158	8,43%
I21	108	5,76%
I70	48	2,56%
I61	42	2,24%
I69	24	1,28%
I46	23	1,23%
I20	21	1,12%
I64	21	1,12%
I74	12	0,64%
I71	9	0,48%
I49	8	0,43%
Остало	68	3,63%
Укупно	1875	100,00%

Графикон бр. 2: Однос полова међу умрлима Сремски округ

У структури општег морталитета у Срему, женска популација је заступљена са 49,58%, а мушка популација са 50,42%.

**Графикон бр. 3: Однос полова међу умрлима од болести система крвотока
Сремски округ/ 2014. година**

У структури морталитета од болести система крвотока по половима у Сремском округу, женска популација је заступљена са 57,01%, а мушка популација са 42,99%.

Анализирајући морталитет од малигнух обољења, закључује се да се током 2014.године највише умирало од злоћудних тумора плућа и душника, затим дебелог црева, дојке, злоћудног тумора задњег црева, без означене локализације, јетре и жучног канала и простате. (табела бр.7 и графикон број 4).

Табела бр. 7: Најчешћа малигна обољења као узроци морталитета у Сремском округу

МКБ шифра	Број	Процент
C34	201	24,72%
C18	60	7,38%
C50	59	7,26%
C20	53	6,52%
C80	51	6,27%
C22	40	4,92%
C61	39	4,80%
C16	34	4,18%
C25	33	4,06%
C71	29	3,57%
C67	25	3,08%
C15	16	1,97%
C64	15	1,85%
C53	14	1,72%
C56	14	1,72%
Остало	130	15,99%
Укупно	813	100,00%

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

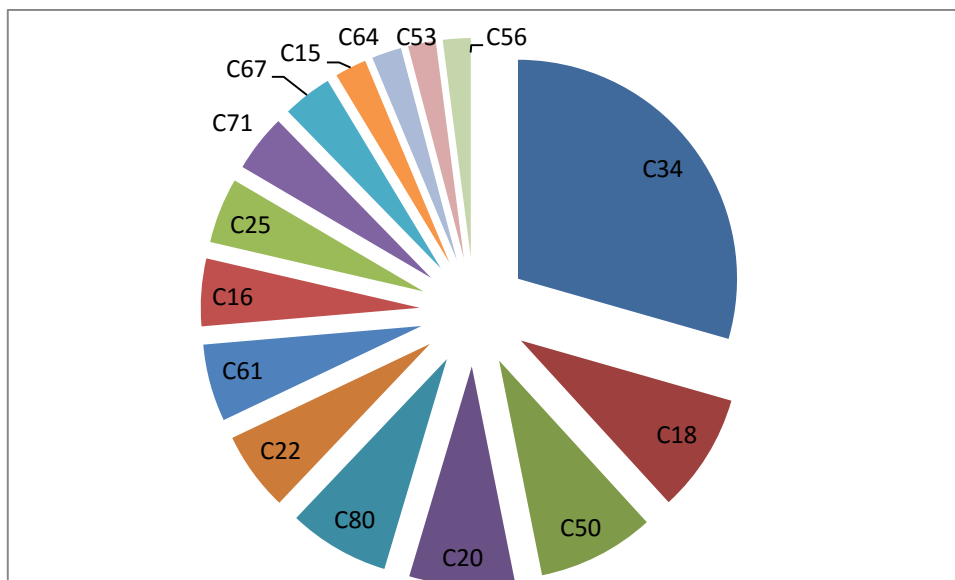
e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Графикон бр. 4: Најчешћа малигна обољења

У структури морталитета од малигнух обољења особе мушког пола заступљене су са 58,92% учесталости. Женски пол је заступљен у проценту од 41,08%.

Графикон бр. 5: Однос полова умрлих од малигнух обољења

Највећи социјално медицински значај имају **масовне незаразне болести (МНБ)**, како у структури морталитета (умирања) тако и у структури морбидитета (разбољевања). Масовне незаразне болести, као што су: кардиоваскуларне, малигне, дијабетес, ментални поремећаји, хронична плућна обољења и друго, већ дуго представљају водеће узроке смртности и морбидитета не само у развијеним земљама него и у земљама у развоју. Масовне незаразне болести су универзална обољења. Њихова општа карактеристика је рани почетак, дуг и прогресијентан ток, оштећења организма која се могу реперкутовати смањењем опште и професионалне способности. Ради се о широкој лепензи болести које показују високу фреквенцу и динамику раста. Присутнија су у старијим добним групама, али то не значи да се може ставити знак једнакости између ових болести и старења. Нити су оне искључиво болести старих особа, нити су старе особе искључиво хронични болесници. Подаци рутинске статистике и истраживања становништва указују да се талас епидемије ових болести све више помера ка радно активном становништву где као такве чине најзначајније узроке оболевања, одсуствовања са посла, инвалидитета и прераног умирања.

Морбидитет или обољевање спада у најважније индикаторе здравственог стања становништва, јер даје увид у разболевање и онеспособљеност становништва. Морбидитет се исказује стопама, и то: општа стопа морталитета, специфична стопа, инциденца, преваленца, трајање оболевања као и показатељи ризика оболевања. Рутинска здравствена статистика обезбеђује информације о раширености појединих обољења, али само у делу становништва који је користио здравствену заштиту. То је такозвани регистровани морбидитет који се може поделити на ванболнички и болнички.

Ванболнички морбидитет

Основне карактеристике ванболничког морбидитета биће приказане кроз регистрована обољења у службама примарне здравствене заштите и то службе за здравствену заштиту деце, школске деце и омладине, службе опште медицине и службе медицине рада, стоматолошке здравствене заштите, а све то из извештаја о раду наведених служби у установама Сремског округа.

Велики значај имају показатељи регистрованог **морбидитета**-разбољевања. Укупан морбидитет током 2014.године у служби опште медицине је 387.404, а у служби медицине рада он износи 59.841 за Сремски округ, (табела бр.8).

Служба опште медицине и медицине рада

У структури морбидитета становништва, старијег од 19 година, у служби **опште медицине**, где по правилу и највећи број корисника здравствене заштите остварује контакт са здравственом службом, водеће-прво место имају болести кардиоваскуларног система са 14,8% (14,2% учешћа у 2013.), зати следе болести система за дисање са 14% учешћа (16% у 2013.), и на трећем месту су болести коштаног мишићног система и везивног ткива са 8,86% (8,9% учешћа у 2013.). Дат је и приказ најчешћих обољења у служби **медицине рада** (табела бр.8). У тој служби највећи број оболелих је од болести система за дисање (13,7%), затим од болести крвних судова (12,6%) и на трећем месту су болести коштаног система и везивног ткива са 9,7%.

Табела бр. 8: Најчешће болести током 2014.године у Срему

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	Број	%	Број	%
Болести система за дисање J00-J99	54.261	14	8.188	13.7
Болести система крвотока	57.382	14.8	7.539	12.6
Болести коштаног система и везивног ткива M00-M99	34.334	8.86	5.785	9.7
Остале	241.427	62.3	38.329	64.1
Укупан морбидитет	387.404	100	59.841	100

У служби **опште медицине**, кардиоваскуларне болести су група обољења која у укупном морбидитету узимају учешће 14,8%, од тога значајну учесталост заузимају артеријска хипертензија и исхемијске болести. У служби **медицине рада**, КВБ заузимају учешће са 12,6%, од тога артеријска хипертензија 8,9%, а исхемијске болести срца са 0,4% (табела бр 9).

Табела бр. 9. : Најчешће кардиоваскуларне болести- 2014 година/ Сремски округ

Кардиоваскуларне болести	Општа медицина		Медицина рада	
	број	%	број	%
КВБ свега	57382	15	7539	12.59
Hipertensio arterialis essentialis	35760	9.2	5351	8.94
Друге болести срца	2736	0.7	136	0.22
Друге исхемијске болести	3431	0.8	243	0.40
Остале	288095	74.3	52302	87.40
Укупан морбидитет	387404	100	59841	100

Што се тиче болести дигестивног система у Срему, у укупном морбидитету узимају учешће са 5,2%. Анализирајући здравствено стање током 2014.године, уочено је да су највише заступљене друге болести једњака, желуца и дванаестопалачног црева, затим гастритис и дуоденитис, и на трећем месту су друге болести црева и потрбушнице (табела бр.10).

Табела бр 10: Најчешће болести из групе болести система за варење - 2014.година Сремски округ

Болести система за варење К00-К93	Општа медицина	
	број оболелих	процент (%)
Болести система за варење- свега	20.207	5.21
Друге болести једњака, желуца и дванаестопалачног црева К20-К23,К28,К30-К31	5.047	1.30
Гастритис и дуоденитис К29	4.024	1.03
Друге болести црева и потрбушнице К52-К55,К58-К67	3.700	0.95
Остале	367.197	94.78
Укупан морбидитет	387.404	100

У укупном морбидитету, у општој медицини, **ментална обољења** узимају учешће са 3,47% или 13.446 оболелих случајева. Најчешћа обољења из ове групе болести у 2014.години су: неуротски, стресогени и соматиформни поремећаји F40-F48, поремећаји расположења-афективни поремећај F30-F39, затим и други душевни поремећаји понашања F-04-F09, F50-F69, F80-F99. Када је у питању медицина рада, најзаступљенија обољења из ове групе болести су неуротски, стресогени и соматиформни поремећаји (1,73%) и поремећаји расположења-афективни поремећај F30-F39 са 1,31%. (табела бр.11 и графикон бр.6).

Табела бр. 11: Ментална обољења у 2014. години Сремски округ

Ментална обољења	Општа медицина		Медицина рада	
	број	процент	број	процент
Ментална обољења свега	13.446	3.47	2.782	4.64
Поремећај расположења-афективни поремећај Ф30 - Ф39	3.810	0.98	788	1.31
Неуротски, стресогени и соматиформни поремећаји Ф40-Ф48	5.884	1.51	1.041	1.73
Други душевни поремећаји понашањаФ04-Ф09, Ф50-Ф69, Ф80-Ф99	1.662	0.42	115	0.19
Остале	373.958	96.52	57.059	95.35
Укупан морбидитет	387.404	100	59.841	100

Графикон бр. 6 : Учешће менталних обољења у укупном морбидитету

Малигна обољења у укупном морбидитету у 2014. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина, учествују са 0,65%. Најчешћи малигнитети на нашој територији су: малигнитет дојке, малигнитет бронха и плућа и малигнитет дебелог црева. Анализом малигнитета у служби медицине рада уочава се број оболелих од 699 или 1,16% учешћа у укупном морбидитету у овој служби (табела 12).

Табела бр. 12: Најчешћи малигнитети 2014.години Сремски округ

Малигна обољења	Општа медицина		Медицина рада	
	број	процент	број	Процент
Малигнитети - свега	2.540	0,65	699	1.16
Neoplazma mammae	366	0.09	60	0.10
Neoplazma traheae, bronchi et pulmonis	254	0.06	203	0.33
Neoplazma malignum coli	165	0.04	84	0.14
Остале	384.864	99,34	59.142	98,83
Укупан морбидитет	387.404	100	59.841	100

У структури укупног морбидитета (387.404), у служби опште медицине **ендокрине болести** узимају учешће са 4,65% (18.018 случајева), од чега је Diabetes mellitus заступљен највише и то са 2,29% или 8.907 случајева. (табела број 13 и графикон број 7).

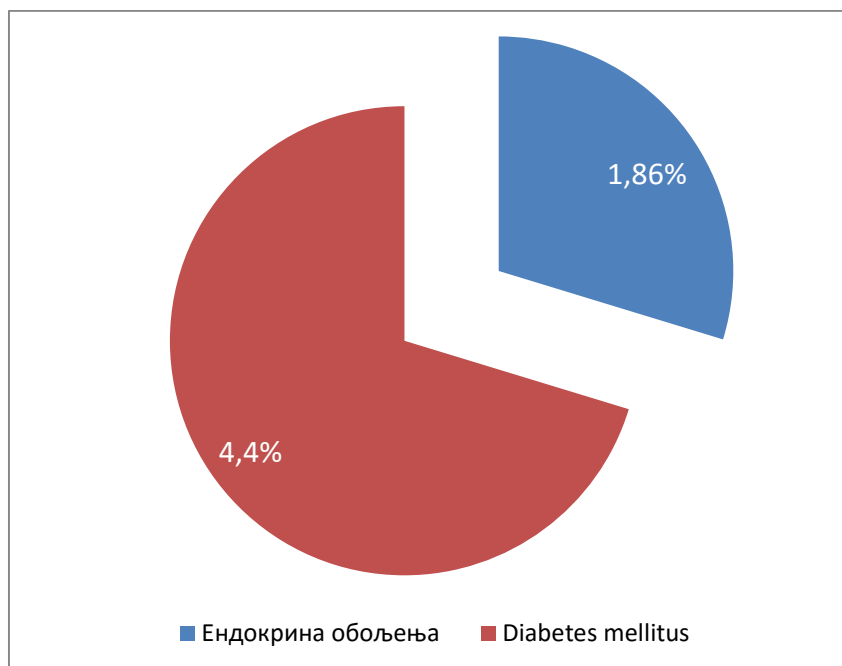

Табела бр. 13: Ендокрине болести 2014. године Сремски округ

Ендокрине болести	Општа медицина		Медицина рада	
	број	процент	број	процент
Е група укупно	18.018	4.65	3.476	5.80
Diabetes mellitus	8.907	2.29	1.761	2.94
Остале	369.386	95.34	56.365	94.19
Укупан морбидитет	387.404	100	59.841	100

Графикон бр. 7 : Дијабетес мелитус у структури ендокриних обољења у Срему-служба опште медицине

Служба за здравствену заштиту школске деце

У служби за здравствену заштиту школске деце укупно регистровани морбидитет у 2014.години за Сремски округ је 106.883, што је нешто мање него претходне године (108.087). Највећи удео у укупном морбидитету ове службе, имају болести система за дисање (31.182) или 29,2% и група болести под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (31.282) или 29,3%, а затим следи група заразних болести и паразитарних са (10.949) или 10,2%, (табела бр 14).

Табела бр. 14. Најчешће болести у служби за з.з. школске деце-Сремски округ

Најчешће болести	Школски диспанзер			
	2013		2014	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	36.236	33.5	31.182	29,2
Заразне болести и паразитарне болести A00-J99	13.183	12.1	10.949	10,2
Фактори који утичу на здр.стање и контакт са здр.службом Z00-Z99	24.639	22.8	31.282	29,3
Остале	34.029	31.5	33.470	31,3
Укупан морбидитет	108.087	100	106.883	100

Када посматрамо службу за **предшколску децу**, укупно регистровани морбидитет за 2014.годину Сремског округа је 99.496, што је свакако мање него претходне 2013.те године. Најчешће болести, и прве на лествици у овој служби су болести система за дисање 44, 1%, и знатно су повећане у односу на претходну годину, затим група болести под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом са 17,8% и група/симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази са 6,5%. Табела бр.15.

Табела бр. 15 .Најчешће болести службе за зз предшколске деце- Сремски округ

Најчешће болести	Дечији диспанзер			
	2013		2014	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	53.699	41.7	43.913	44,1
Фактори који утичу на здр.стање и контакт са здр.службом Z00-Z99	24.928	19.4	17.747	17,8
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лаборат.налази R00-Z99	10.180	8	6.517	6,5
Остале	39.800	31	31.319	31,5
Укупан морбидитет	128.607	100	99.496	100

Посматрајући и анализирајући **рад поливалентних служби** домова здравља Сремског округа за 2014. годину, може се рећи да је укупан број посета ове службе категорији жена био 23.551, одојчадима-прве посете 14.906, а осталој деци прве посете према старости су 4.852. Посете женама биле су највише у Дому здравља Сремска Митровица (11.733), а најмање у Пећиначкој општини (1.085). Одојчади су највише били посећени у дому здравља Стара Пазова (3.827), а најмање у дому здравља у Шиду (722 посете). Табела број 16.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела бр. 16. Поливалентна патронажна служба-посете по општинама у 2014.години

Општина	Женама					Одојчади								Осталој деци				
	УКУПНО	ТРУДНИЦЕ	ПОРДИЛЈЕ И БАБИНЈАРЕ	ПОСЛЕ ПРЕКИДА ТРУДНОЋЕ	ОСТАЛИМ ЖЕНАМА	УКУПНО	Прве посете према старости							УКУПНО	Прве посете према старости			
							СВЕГА	ДО 6 ДАНА	7-14 ДАНА	15-19 ДАНА	1-2 МЕС.	3-5 МЕС.	6-11 МЕС.		СВЕГА	1-2 ГОД	3-5 ГОД	6 И ВИШЕ ГОД
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
УКУПНО	23.551	1728	12129	45	9.649	14.906	10059	2064	4397	496	890	975	1237	4.852	4396	1992	1679	725
ИНЂИЈА	2.392	187	2205			2.751	678	253	156	9	98	96	66	340	340	181	159	
ПЕЋИНИ	1.085	119	966			1.404	764	181	202	72	5	138	166	434	434	221	213	
РУМА	2.814	179	2224		411	2.503	915	442	9			322	142	807	807	396	340	71
С. МИТРОВИЦА	11.733	517	3167	38	8.011	3.699	4607	532	2797	201	532	91	454	1328	1328	698	583	47
С.ПАЗОВА	4.531	717	2827	7	980	3.827	2373	541	804	210	218	257	343	1839	1383	432	348	603
ШИД	996	9	740		247	722	722	115	429	4	37	71	66	104	104	64	36	4

Служба стоматолошке здравствене заштите

Када посматрамо рад стоматолошке службе (**дечија и превентивна стоматологија**) у 2014.години на територији Сремског округа, укупан број посета овој служби је 17.887, од тога је 9.137 првих посета, код 1.983 особе извађен је зуб као вид интервенције, а осталих интервенција је било 5.100.

Посматрајући рад **школске и превентивне стоматологије**, уочава се да је укупан број посета у 2014.години за територију Сремског округа, 100.593, од тога је 44.685 првих посета, што је већи број у односу на 2013.годину. Број извађених зуба је 11.294, а број осталих урађених интервенција је 23.178, што је знатно више него у 2013.тој години. (6.338 претходне године).

Спровођењем мера и активности из области стоматолошке здравствене заштите доприноси се заштити и унапређењу не само оралног већ и укупног здравља популације. Разлике у доступности и приступачности стоматолошке службе утичу на степен коришћења услуга али и доприносе дефинисању потреба становништва, већој ефикасности и бољем квалитету стоматолошке здравствене заштите.

Стоматолошки морбидитет **школске деце** у Срему у 2014.години показује следећу структуру: укупан морбидитет је 45.408. Од тога је Caries dentium на територији Сремског округа заступљен са 35,2% или 15.994 случајева, друге болести зуба и потпорних структура са 52,7% или 23.952 случајева, док су друге болести усне дупље, плувачне жлезде и вилица заступљене са 5.462 или 12,1%.

Стоматолошка служба **предшколске деце** у Срему за период 2014. год. има укупан морбидитет од 10.166. Од тога је Caries dentium на територији Сремског округа код ове популације заступљен са 34,2% или 3.479 случајева, друге болести зуба и потпорних структура са 53,1% или 5.402 случаја, док су друге болести усне дупље, плувачне жлезде и вилица заступљене са 1.285 случаја или 12,7%.

Служба за здравствену заштиту жена

У 2014.години, на територији Сремског округа, укупан број систематских прегледа у овој служби био је 23.795, што је већи број него у 2013.тој години (21.822). Број контролних прегледа је 19.995, што је више у односу на 2013.годину и све ово указује на повећање свести ове популације о значају превентивних прегледа као и контроле свог здравља. Укупан број посета у гинеколошким ординацијама за 2014.годину Сремског округа је 83.940, од тога је првих посета 31.887, што је више него у 2013.години (29.777).

Укупан број посета Саветовалишту за планирање породице за 2014.годину на територији Срема је 5.528, од чега је 3.377 првих посета.

У овој служби - **здравствене заштите жена**, регистровани морбидитет за 2014.годину за територију Сремског округа је 57.759, што је више него претходне године (2013.та- 55.739), а прве две водеће групе болести су фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (67,1%) и болести мокраћно полног система (24,4%). На трећем месту су трудноћа, рађање и бабиње (4,2%).

Посебно место у структури морбидитета имају тумори са 2,5%, и мање је него у претходној години, а што указује на подизање свести код жена о важности посете свом

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

изабраном гинекологу. Такође, је истакнут значај организованог скрининга код жена и раном откривању малигнитета.

Табела бр. 17. Морбидитет службе з.заштите жена-Сремски округ

Болести	Диспанзер за жене 2013.		Диспанзер за жене 2014.	
	Број	%	Број	%
Тумори C00-D48	1.869	3.3	1.471	2,5
Болести мокраћног-полног система N00-N99	16.740	30	14.110	24,4
Трудноћа, рађање и бабиње O00-O99	3.507	6.29	2.426	4,2
Фактори који утичу на здр.стање и контакт са здр.службом Z00-Z99	32.590	58.4	38.772	67,1
Остале	1.033	1.85	980	1,7
Укупан морбидитет	55.739	100	57.759	100

Организација и рад здравствене службе у Сремском округу

На територији Сремског округа здравствену заштиту становништва обезбеђује 11 здравствених установа (нису укључене приватне здравствене установе). На примарном нивоу то је 7 домова здравља и Апотека Сремска Митровица: Дз Сремска Митровица, Дз Ириг, Дз Рума, Дз Шид, Дз „Ј.Јовановић Змај“-Стара Пазова, Дз „Милорад Мика Павловић“- Инђија и Дз „Драган Фундук“-Пећинци. На секундарном нивоу то су три болнице: 1 општа болница (Општа болница Сремска Митровица) и 2 специјалне болнице (Специјалне болница „др Боривоје Гњатић“- Стари Сланкамен и Специјална болница „Термал“Врдник). У оквиру Дома здравља (Дз Рума) више се не налази ванболничко породилиште. Здравствену делатност на више нивоа, обавља Завод за јавно здравље Сремска Митровица, као регионална установа Сремског округа.

Коришћење ванболничке здравствене заштите

У анализи коришћења ванболничке здравствене заштите одабрани параметри за евалуацију и процењивање су добијени од стране здравствених установа (број посета и кадрови), а нормативи су рачунати према Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Служба опште медицине

Према подацима Републичког Завода за статистику (процена становништва 2013.године), број одраслог становништва на територији Сремског округа је 248.523. У службама опште медицине на територији Сремског округа у 2014.години, запослено је укупно 360 здравствених радника, од чега 145 доктора, 203 медицинске сестре-техничари са средњом стручном спремом и 12 са вишом стручном спремом, чиме није постигнута задовољавајућа покривеност становништва од једног лекара на просечно 1.713 становника (норматив је један лекар на 1600 становника). Када посматрамо посете код лекара у овој служби за 2014. годину на територији Срема, укупан број је 1.144.245, што на годишњем нивоу по лекару износи 7.891 (норматив је 7.350), што говори у прилог оптерећености лекара у овој служби нашег округа.

Сваки лекар у служби је имао просечно 35,5 посета на дан (норматив – 35 посета дневно). Просечан број посета по становнику је био 4,6.

Служба за здравствену заштиту предшколске деце

Према подацима Републичког завода за статистику (процена становништва 2013.) број деце узраста до 6 година је 19.478. Према статистичким извештајима за период 2014.године које здравствене установе достављају у Завод за јавно здравље, у домовима здравља при диспанзерима за предшколску децу на територији Сремског округа, у 2014.години запослено је укупно 25 доктора медицине, 38 медицинских сестара-техничара са средњом стручном спремом и 3 са вишом стручном спремом, чиме је у Срему постигнута задовољавајућа покривеност од једног лекара на 789 деце (норматив један лекар на 850 деце предшколског узраста). Када се анализирају посете у овој служби за 2014.годину за територију Срема, укупан број посета код лекара у ординацији је 153.169, што по лекару износи 6.127 (норматив је 6.300 посета на годишњем нивоу). Просечан број посета по лекару, дневно је 28 (норматив је 30 посета на дан).

Служба за здравствену заштиту школске деце

Према подацима Републичког завода за статистику (процена 2013.година) број школске деце је 40.598. Према статистичким извештајима које здравствене установе достављају Заводу за јавно здравље, служба за здравствену заштиту школске деце на територији Сремског округа, за посматрану годину, има запослено укупно 37 лекара, 41 здравствени радник са средњом стручном спремом и 5 здравствених радника са вишом стручном спремом, чиме је постигнута задовољавајућа покривеност од једног лекара на просечно 1.097 деце школског узраста. Укупан број посета за 2014.годину у овој служби на територији Сремског округа је 130.735. Просечан број посета по лекару за ове службе/Сремски округ износи 3.533 (норматив је 6.300 на годишњем нивоу), а дневно по лекару просечан број посета је 16 што је мање од норматива (норматив је 30).

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Служба за здравствену заштиту жена

Према подацима Републичког завода за статистику (процена 2013.година) број жена од 15 и више година је 135.719 жене. Према статистичким извештајима које здравствене установе достављају Заводу за јавно здравље, у овим службама домова здравља Сремског округа, у 2014.години запослено је 23 лекара, 23 медицинске сестре са средњом стручном спремом и 2 са вишом стручном спремом, чиме је постигнута покривеност од једног гинеколога на 5.900 жена старијих од 15 и више година (норматив је 1 гинеколог на 6.500 жена). Укупан број посета је 83.940, што просечно по лекару гинекологу износи 3.649. Просечан број посета по лекару на дан износи 16,4 посете.

Болничка здравствена заштита

Здравствена заштита на секундарном нивоу у Сремском округу обавља се у Општој болници Сремска Митровица и две специјалне болнице (Специјална болница „др Боривоје Гњатић“ - Стари Сланкамен и Специјална болница „Термал“ Врдник). У дому здравља Рума, од маја месеца, у 2014.тој години, више није радило ванболничко породилиште. **Број исписаних пацијената** за Сремски округ, за 2014.годину је 24.279. У Општој болници Сремска Митровица тај број је 17.900, у Специјалној болници Термал-Врдник то је 4.281, у Специјалној болници - Стари Сланкамен број исписаних пацијената је 2.068, а у ванболничком породилишту дз Рума је 30. **Стопа леталитета:** Сремски округ је 3,62, Општа болница Сремска Митровица је 3,51, Специјална болница за рехабилитацију Врдник је 0,00, Специјална болница Стари Сланкамен је 12,19. **Процент умрлих у току првих 48 сати од пријема-** Сремски округ за 2014.годину је 18,64%. За Општу болницу Сремска Митровица је 24,20%, Специјална болница за рехабилитацију Врдник је 0,00%, Спец.болница Стари Сланкамен има проценат од 4,76%, а ванболничко породилиште дз Рума 0,00%. **Број дана болничког лечења** је у ванболничком породилишту дз Рума 105, у Општој болници Сремска Митровица је 80.083 дана, у Специјалној болници за рехабилитацију Врдник 55.026. За Сремски округ (без спец.болнице Стари Сланкамен), тај број дана болничког лечења је 135.214. **Процент пацијената код којих је извршен поновни пријем на одељење интензивне неге:** ванболничко породилиште Рума је 0,00, Општа болница Сремска Митровица је 0,19%, Специјална болница за рехабилитацију Врдник је 0,00, а за Сремски округ тај проценат износи 0,19. **Просечна дужина болничког лечења** у ванболничком породилишту дз Рума је 3,50, у Општој болници Сремска Митровица је 4,61, Специјална болница за рехабилитацију Врдник 12,85, за Сремски округ то је 6,24 дана. Сви подаци су преузети из табела о показатељима квалитета рада здравствених установа. Напомињемо да је породилиште ДЗ Рума, радило до маја месеца 2014.те године.

ОБОЛЕВАЊЕ И УМИРАЊЕ ОД МАЛИГНИХ БОЛЕСТИ У СРЕМУ У ПЕРИОДУ 2008. - 2012.

Расположиви подаци о броју оболелих и умрлих од малигнух болести у Срему за 2013. су непотпуни (унос података је у току). Из тих разлога, за потребе ове анализе, приказујемо податке из регистра за рак за Сремски округ, за период 2008.-2012. година:

Према подацима Регистра за рак Завода за јавно здравље Сремска Митровица, тренд оболевања у посматраном петогодишњем периоду од малигнух болести у Сремском округу је стабилан (табела 1). Мање годишње варијације могу се објаснити првенствено неуједначеним пријављивањем.

Табела 1: Број оболелих и инциденција оболевања од малигнух болести у Срему у периоду 2008-2012.

	година	Број оболелих	Inc/100 000
1.	2008.	2.095	638,2
2.	2009.	1.789	549,6
3.	2010.	1.955	605,6
4.	2011.	2.086	650,75
5.	2012.	1.838	592,55

Водећа локализација карцинома код **мушкараца** у Срему у периоду 2008-2012. године су **плућа, затим колон и ректум, а на трећем месту су карциноми простате**. Код **жена** у истом периоду, малигни процес је најчешће био локализован на **дојци, колону и ректуму, плућима, те грлићу материце**. **Малигни тумори плућа и бронха су у периоду 2008.-2012. године** водећа локализација рака код мушкараца, а трећа најчешћа локализација код жена оболелих од малигнух неоплазми у Сремском округу. **Рак дојке** је најчешћи малигни тумор у оболевању и умирању од малигнух болести код жена у Срему у истом периоду. **Малигни тумори дебелог црева и ректума** у Срему друга су по учесталости локализација рака у оболевању и умирању код мушкараца, односно, други по учесталости у оболевању и умирању од малигнух тумора код жена. **Рак грлића материце** је током периода 2008.-2012. године био четврти по учесталости малигни тумор у оболевању међу нашим женама. **Рак простате** је трећи по учесталости малигни процес у структури оболелих и умрлих код мушкараца на територији нашег округа, у посматраном периоду.

Подаци о оболевању и умирању од заразних болести у Срему у периоду 2010.-2014. године

Према подацима регистра за заразне болести Центра за контролу и превенцију болести ЗЗЈЗ Сремска Митровица, у посматраном периоду није било значајних осцилација у броју регистрованих оболелих од заразних болести (табела 2). Мање варијације се приписују колебању броја пријављених оболења од респираторних болести, као и неуједначеним пријављивањем оболења које се пријављују збиирном

пријавом. Уочава се да је број оболелих мањи у 2014.тој години у односу на претходну, као и број умрлих особа.

Табела 2: Инциденција оболевања и морталитет од заразних болести у периоду 2010.-2014. година

година	Број оболелих	Inc/100 000	Број умрлих	Mt/100 000
2010.	21.267	6329,5	14	4.16
2011.	26.552	8502,68	11	3,3
2012.	20.521	6571.38	14	4.48
2013.	25.119	8043,79	10	3.2
2014.	10.162	3254,15	6	1,92

Подаци о оболевању од респираторних заразних болести

На првом месту према стопи инциденције у посматраном периоду су респираторне заразне болести (табела бр.3). Најчешће регистровано обољење из групе респираторних болести је Pharyngitis streptococcica. Табела бр 3: Број оболелих и инциденција оболевања од респираторних заразних болести

година	Број оболелих	Inc/100 000
2010.	20.609	6133,6
2011.	26.045	7753,77
2012.	19.816	6345,62
2013.	24.572	7315,25
2014.	9.741	3119,34

Подаци о оболевању од цревних заразних болести

У укупном броју оболелих од заразних болести у посматраном периоду цревне заразне болести заузимају друго место. Најзаступљеније болести из ове групе је Diarrhoea, causa infectionis suspecta (A 09) што говори о инсуфицијентној лабораторијској дијагностици ове групе обољења (табела бр.4). Број оболелих у 2014.тој години је мањи него у 2013.тој.

Табела бр.4: Број оболелих и инциденција оболевања од цревних заразних болести

година	Број оболелих	Inc/100 000
2010.	347	103,3
2011.	239	71,15
2012.	420	134,49
2013.	280	83,36
2014.	205	65,65

Подаци о оболевању од полно преносивих заразних болести

Полно преносиве су међу најређе регистрованим обољењима због инсуфицијентног пријављивања и лабораторијске дијагностике. Најчешће регистровано обољење је Infect. chlamidialis.

Табела бр. 5: Број оболелих и инциденција оболевања од сексуално преносивих заразних болести

година	Број оболелих	Inc/100 000
2010.	16	4.7
2011.	9	2.67
2012.	10	3.21
2013.	6	1.79
2014.	5	1,60

Подаци о оболевању од зооноза

Зоонозе се региструју углавном појединачно или у виду мањих епидемија. Најчешће регистровано обољење из ове групе је трихинелоза која се јавља у виду мањих епидемија и Q грозница (велика епидемија 2012. године).

Табела бр. 6: Број оболелих и инциденција оболевања од зоонозе

година	Број оболелих	Inc/100 000
2010.	11	3.3
2011.	8	2.38
2012.	54	17.29
2013.	18	5.36
2014.	21	6,72

Подаци о оболевању од грипа

Подаци се односе на обољења слична грипа обзиром да из базе података није било могуће извући податак о броју пријављених акутних респираторних инфекција.

Табела бр. 7: Број оболелих и инциденција оболевања од обољења сличних грипу

година	Број оболелих	Inc/100 000	Број вакцинисаних лица
2010.	2598	773.42	8340
2011.	4951	1585.45	7909
2012.	2838	908,80	8187
2013.	5926	1897,67	10413
2014.	2122	679.52	9425

Подаци о оболевању од вакцинама превентабилних болести

Из групе вакцинама превентабилних болести у посматраном периоду региструју се само морбили и паротитиси, а од 2012.године увођењем хоспиталног, а од 2014.године и сентинел надзора над великим кашљем региструје се и ово обољење. Број оболелих случајева приказан је у табели број 8.

Табела бр. 8: Број оболелих и инциденција оболевања од вакцинама превентабилних болести

година	Mumps		Morbilli		Pertussis	
	Бр.оболелих	Inc	Бр.оболелих	Inc	Бр.оболелих	Inc
2010.	0	0	0	0	0	0
2011.	4	1.28	2	0.64	0	0
2012.	61	19.53	2	0.64	1	0.32
2013.	6	1.92	0	0	6	1.92
2014.	2	0.64	1	0.32	17	5.44

Реализација програма обавезне имунизације у Сремском округу

И поред проблема у континуираном снабдевању вакцинама за спровођење обавезне имунизације у Републици Србији почев од 2012. године, имунизација обавезним вакцинама у Сремском округу се одвијала континуирано на свим вакциналним пунктовима уз велики број прерасподела унутар округа и бројне међуокружне прерасподеле.

Током 2014.године на територији Сремског округа збирни обухват свим вакцинама је задовољавајући. Незадовољавајући обухвати се региструју на територији појединих општина и то ДТП/ОПВ и Ацт Хиб вакцином у првој години живота, ДТП/ОПВ и ММР вакцином у другој години живота, вакцином против Хепатитиса Б у првој и дванаестој години, Тд/ОПВ у 14.години.

Центар за хигијену и хуману екологију је у периоду 2014.године обавио следећа испитивања:

Места која обављају контролу квалитета ваздуха и њихови резултати /показатељи квалитета ваздуха приказани су у табели 1. Остале општина Сремског округа не обављају контролу квалитета ваздуха (Стара Пазова и Шид).

Табела 1. Приказ контроле квалитета амбијентног ваздуха

Узорак	Општина/ Град	Укупан број узорака	Суспендоване материје- број Неодговарајућих материја	Чађ- неисправне материје	Сумпор Диоксид-број неодговарајућих материја	Азот Диоксид-број неодговарајућих материја
Ваздух	Општина Рума	3.554	/	182 (1 неодг.)	182 (1 неодг.)	182 (1 неодг.)
	Град Сремска Митровица		275 51 не одговара	2.377 Нема неисправ.	2.377 Нема неисправних	2.377 Нема неисправних
	Општина Инђија		/	240 (2 неодг.)	240 одговара	240 одговара

Може се рећи да у граду Сремска Митровица и општини Рума где постоји фабрика воде грађани пију здравствено безбедну воду, док се у осталим општинама углавном појављује хемијска неисправност због параметара: амонијак, нитрити, гвожђе, манган, боја, који су геолошког порекла и без одговарајуће прераде воде коју подразумева фабрика воде, не могу се уклонити, али добијене повишене вредности једино могу да утичу на органолептичка својства воде. Резултати су приказани у табели 2.

Табела 2. Приказ контроле квалитета воде за пиће

Врста узорка	Водовод	Број узорака	Хемијска неисправност воде за пиће	Бактериолошка неисправност воде за пиће
Вода за пиће	Градски водоводи	1.451	603 (41,56%) Нитрити,амонијак,манган,гвожђе	54 (3,73%) АМБ,MPN
	Локални водоводи	1.000	267 (26,7%) Нитрити,амонијак,манган,гвожђе	68 (6,8%) АМБ,MPN
	Јавни водни објекти	100	27 (27%)	11 (11%)

Испитује се и квалитет воде за рекреацију. У 2014. години био је мањи број анализа, јер се, у августу месецу због претходне вандредне ситуације и поплавног таласа реке Саве, затворила градска плажа у Сремској Митровици. Резултати приказани у **табели 3.**

Табела 3. Приказ контроле квалитета воде за рекреацију

Врста узорка	Локација	Број узорака	Хемијска неисправност	Бактериолошка неисправност
Површинска вода	Река Сава и језеро Борковац у Руми /сезона купања	42	1	3

Саветовалиште за правилну исхрану - У току 2014.године за израду дијететског програма исхране, обратило се 75 пацијената, од тога 85% њих су били са проблемом гојазности и коморбидитета.

Промоција здравља и здравствено васпитање

Промоција здравља подразумева процес оспособљавања људи да повећају контролу над својим здрављем, да га унапреде, комбинацијом здравственог васпитања и других организационих, политичких и економских програма формираних тако да потпомогну промене у понашању и животној средини који воде ка здрављу. Промоција здравља није задатак само здравственог сектора и здравствених радника, они имају улогу иницијатора, али је потребно укључивање и свих других сектора пољопривреде, индустрије, трговине, образовања... С тога је програм промоције здравља на територији Сремског округа реализован у сарадњи са низом партнерских организација и институција.

Здравствено-промотивне кампање из Календара јавног здравља

У оквиру програма од Општег интереса Министарства здравља спроводи се 10 националних кампања за промоцију здравља: Национални дан без дуванског дима, Национални месец борбе против рака, Светски дан вода, Светски дан здравља, Недеља здравља уста и зуба, Светски дан без дуванског дима, Светска недеља подршке дојењу, Светски дан срца, Октобар месец правилне исхране, Светски дан борбе против HIV/AIDS. Поред тога обележавају се и други значајни датуми из Календара јавног здравља у складу са сликом здравља становништва и потребама локалних заједница.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

У 2014.години, у Сремском округу, спроведено је укупно 26 кампања које су предвиђене Календаром јавног здравља, а које су имале за циљ подизање нивоа свести и информисање заједнице о одређеним здравственим проблемима, мотивацију и утицај на промену понашања и стицање вештина, унапређење развоја партнерства. У оквиру свих обележавања, организована су: предавања, трибине, базари здравља, стручни састанци, конференције за медије, новински чланци, гостовања релевантних стручњака, припремљена су и дистрибуирана здравствено васпитна средства и едукативни материјал. На основу подељеног материјала, процењено је, да је приликом обележавања свих активности, обухваћено преко 30.000 људи.

Израда и дистрибуција здравствено васпитних средстава

У 2014.години, материјал који се користио за обележавање значајних датума, добијен је од стране референтне установе „др Милан Јовановић Батут“, и то 40.793 примерака, а исти је достављен свим здравственим установама као и свим партнерима на терену. Завод за јавно здравље Сремска Митровица додатно је штампао још око 8.600 примерака свих здравствено васпитних средстава. Материјал је подељен у складу са активностима целокупном становништву, деци у предшколским установама, ђацима у основним и средњим школама, наставницима, васпитачима, професорима...

Едукација едукатора и становништва за промоцију здравља

На подручју Сремског округа организовано је у 2014.години 176 предавања за становништво, а процена је да је обухваћено око 4.380 грађана. У предшколским установама такође су одржана предавања на различите теме и обухваћено је око 8.000 предшколске деце, затим у основним школама око 15.200, а у средњим школама процена је да је обухваћено око 6.500 ђака. Едукације едукатора спроводио је само Завод за јавно здравље Сремска Митровица и у 2014.години било је 11 едукација едукатора којима је обухваћено 202 ученика.

Континуирани рад са медијима

У 2014.години, на подручју Срема, реализовано је много активности и било је доста медијских садржаја који су повезани са промоцијом здравља, и то: 171 ТВ прилог, 275 радио оглашавања, 111 новинских чланака и 32 конференције за новинаре. На сајтовима установа, објављено је 116 веома корисних и значајних информација.

ЗАКЉУЧЦИ:

1. Демографске карактеристике- уочава се пад броја становника, у односу на пописну 2011.годину.
2. Стопа наталитета је ниска, а стопа морталитета је висока. Као последица већег броја умрлих од рођених долази до негативног природног прираштаја.
3. Изражено је старење становника, а на то указује и процентуално учешће особа старих 65 и више година у укупном броју становништву, што утиче и на здравствену слику становништва.
4. Један од најзначајнијих показатеља здравственог стања становништва је смртност-морталитет. Водећи узроци смртности одраслог становништва у 2014.години су: на првом месту болести крвотока (кардиомиопатије, инфаркт мозга, хипертензија), затим малигне болести- тумори (тумор душника и плућа, дебело црево, тумор дојке, и простате), а на трећем месту симптоми, знаци и патолошко клинички и лабораторијски налази. Ове болести имају заједничке факторе ризика – пушење, физичка неактивност, неправилна исхрана и др, што указује на то да их је могуће спречити на време.
5. Процена обима и структура обољевања становништва је значајан показатељ социо-медицинског аспекта болести и оптерећења здравствене службе. У најзначајније узроке ванболничког морбидитета спадају масовне незаразне болести (МНБ) и то: болести система за дисање, кардиоваскуларне болести, а код радно активног становништва и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива.У ванболничком морбидитету деце предшколског и школског узраста водећа група болести су болести система за дисање, а у морбидитету жена посебно место заузимају поред фактора који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом, и болести мокраћно полног система, али и тумори.
6. И поред вандредне ситуације, у мају месецу 2014.године, није дошло до нарушавања слике здравственог стања становништва, у смислу обољевања од заразних болести и појаве епидемија, што је одраз адекватног функционисања здравственог система на територији Сремског округа, као и свих релевантих партнера у оваквим ситуацијама.

ПРИОРИТЕТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА

1. Неповољно демографско кретање становништва захтева дефинисање и спровођење мера и активности у циљу повећања наталитета.
2. У водеће узроке оболевања и умирања спадају масовне незаразне болести (МНБ). Најзначајнији фактори који доприносе настанку ових обољења су ризична понашања (неправилна исхрана и са њом повезана гојазност, повишене масноће у крви, повишен шећер у крви, смањена физичка активност, пушење, злоупотреба алкохола...) а која се могу ставити под контролу интензивирањем промотивно-превентивних мера и активности. Такође се морају назначити јасни задаци за спровођење стратегија са нагласком на мултисекторијалну сарадњу.
3. Успостављени су регистри за акутни коронарни синдром, шећерну болест и малигне болести. Да би се добро проценио број оболелих и умрлих на бази ових података и регистара потребна је боља и квалитетнија регистрација оболелих од ових болести и евентуално увођење регистара за остале хроничне незаразне болести. Потребна је адекватна, боља и ажурнија достава података од стране здравствених установа у Завод за јавно здравље Сремска Митровица.
4. Стратегије и програме промоције здравља треба прилагодити локалним потребама и могућностима, водећи рачуна о различитим друштвеним, културним и економским системима. Промоција здравља кроз мултисекторску сарадњу помаже развој и појединца и друштва тако што обезбеђује адекватне информације, као и образовање у области здравља. На тај начин развија свест код целокупног становништва о значају усвајања здравих стилова живота као и вештина важне за очување и унапређење здравља.
5. Имплементирати програме превенције најучесталијих обољења, посебно кардиоваскуларних болести и малигну неоплазми, као водећих узрока смрти становништва. Спровести све активности скрининга на одређене болести, а у које се у здравствене установе нашег округа укључене (рак грлића материце, дојке и колоректалног карцинома).
6. Побољшати квалитет података морталитетне статистике, едукацијом свих који учествују у процесу шифрирања узрока смрти, те побољшати сарадњу између институција које учествују у процесу прикупљања и обраде ових података.
7. Спровести истраживања везана за ризико факторе који су одговорни за настанак незаразних и заразних обољења, као и циљана популациона анкетна истраживања за анализу здравственог стања становништва.
8. Стално спровођење активности усмерене на унапређењу здравствено-информационог система, као основа за унапређење система мониторинга и евалуације.
9. Сарадња и укључивање медија могу се искористити за пропагирање здравог начина живота. Медији подижу праг интересовања јавности, стварају климу за мењање мишљења и служе као подстрекачи акција. С тога треба све више интензивирати сарадњу са медијима.
10. Када је у питању коришћење здравствене заштите, потребно је повећати одзив становништва на систематске прегледе као значајне мере у откривању болести и поремаћаја здравља свих добних група становништва и то: интензивирањем

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

превентивног рада свих изабраних лекара, спровођењем различитих едукација, предавања, укључивањем средстава јавног информисања...

11. Потребно је унапредити све активности промоције здравља и здравственог васпитања. Све активности потребно је реализовати тимским радом, мултисекторском сарадњом и мултидисциплинарним приступом. Развијати партнерске односе са свим сегментима у друштву (радне организације, локална заједница, социјална заштита, невладине организације, средства информисања, систем образовања...)

Др Бранка Малбашић
спец.социјалне медицине

Директор ЗЗЈЗ
Прим.др Нада Зец Петковић
спец.социјалне медицине